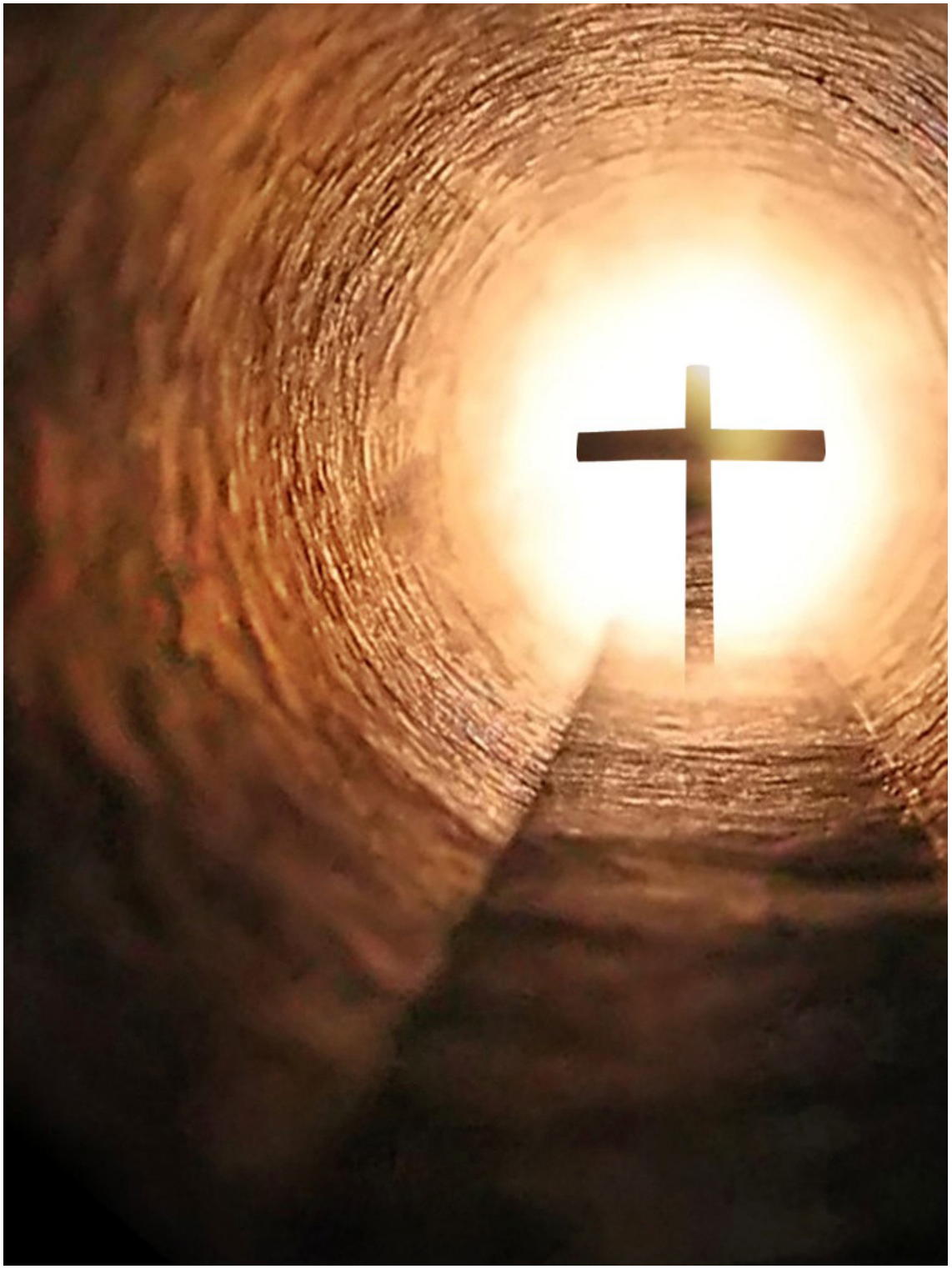

VEĽKONOČNÉ TROJDNIE DOMA

Inšpirácie a odporúčania ako doma, v rodine alebo aj osamote prežiť čas od Zeleného štvrtka do Veľkonočnej nedele

Veľká Noc
2020

ZELENÝ ŠTVRTOK

Pri poslednej večeri na Zelený štvrtok Ježiš Kristus ustanovil Sviatosť Oltárnu. Zároveň odovzdal apoštolom moc premieňať chlieb a víno na Jeho telo a krv, čím ustanovil aj sviatosť kňazstva. V tento deň si pripomíname tiež príklad služby a pokory, ktorý Ježiš ukázal, keď umyl apoštolom nohy. Jeho modlitba na Olivovej hore v Getsemanskej záhrade, jeho zajatie a začiatok utrpenia – odsúdenie, bičovanie, tŕním korunovanie sú hlavnými témami štvrtkovej noci.

Udalosti Zeleného štvrtku môžeme doma prežívať napr. takto:

– Pripravte si vo štvrtok večer slávnostnú večeru na pamiatku Ježišovej Poslednej večere, ktorá môže mať napr. aj viac chodov, podobne ako štedrovečerná večera. Nezáleží však na tom, čo sa bude jesť, ide o vytvorenie spoločenstva s Ježišom a medzi sebou. V mnohých rodinách už takúto večeru pripravujú a hlavným chodom je baránok (baranie mäso) pripravené rôznym spôsobom.

– Ježiš prejavil službu lásky apoštolom umytím nôh. Naplňme tento deň láskou a vzájomnou pomocou, záujmom jeden o druhého. Požiadajme pri večeri jeden druhého o odpustenie, nech aj vám Boh môže odpustiť. Počas dňa môžeme Ježišov príklad pokory a služby napodobňovať aj tak, že urobíme niečo, čo nemáme radi, poslúžime niekomu, kto je nám nepríjemný.

– Odporúčame sledovať TV prenos večernej Eucharistie z Vatikánu, spojiť sa takto so sv. Otcom Františkom aj s celou Cirkvou.

– Liturgiu domácej cirkvi na Zelený štvrtok sa môžete spoločne pomodliť napr. neskôr večer.

– Pripravte si „modlitbový kútik“, kde budete s Ježišom bdieť na spomienku na jeho modlitby v Getsemanskej záhrade. Môžete s Ježišom bdieť aj celú noc, ak sa dohodnete kto a kedy bude bdieť.

– Poďakujte večer spoločne za Eucharistiu a za dar kňazstva pre nás všetkých. Pomodlite sa za kňazov, ktorých poznáte, alebo ktorí vás sprevádzali dôležitými udalosťami v živote.

– Pri nočnom bdení môžete dať sviecu aj do okna na znak toho, že bdieme s Kristom v modlitbe.

ZELENÝ ŠTVRTOK

Slávenie zelenoštvrtkovej večere doma

Udalosti zeleného štvrtku sa začínajú odohrávať v kontexte poslednej večere, ktorá mala slávnostný ráz židovskej veľkonočnej večere na pamiatku vyslobodenia z egyptského otroctva. Ježiš sa počas svojho života ocitol na mnohých hostinách. V žiadnom z týchto prípadov sa ale nespomína, čo jedli. Vždy sa dôraz kladie na to, čo sa pri tom odohralo – čo kto povedal a urobil, kto bol prítomný. Pre Židov totiž spoločné jedlo nie je len formou prijatia pokrmu. Je podielom na tom, čo Boh daroval človeku pre život, a zároveň vytvára spoločenstvo medzi stolustolujúcimi. Židovská veľkonočná večera vždy začínala otcovým požehnaním, pokračovala vyrozprávaním udalostí vyslobodenia z Egypta a spevom Žalmov 113 – 118. Slávnostné večere zvykli byť sprevádzané hudbou, prednáškami, inými zábavami alebo aj debatami o vážnych témach. Je vhodné, aby večera vo vašej rodine mala slávnostnú formu – pekne prestretý stôl, slávnostné oblečenie, zapálená svieca (ako znamenie prítomnosti Ježiša), môže mať aj viac chodov (hoci jednoduchších) a pod. Ak je niekde zvyk už od štvrtku sa postiť, chceme odporučiť tento pôst o pár hodín posunúť. Zo svedectva Egerie zo štvrtého storočia sa dozvedáme, že aj kresťania v Jeruzaleme sa postili už vo štvrtok večer, ale až po tom, keď sa navečerali. Požiadavkou Cirkvi je pôst na Veľký piatok (t. j. od polnoci), takže keď sa začneme postiť až pár hodín pred polnocou, aj tak robíme niečo naviac.

ZELENÝ ŠTVRTOK

Nočné bdenie na Zelený štvrtok

Hlavnými témami štvrtkovej noci sú Ježišova modlitba na Olivovej hore a jeho zajatie. Toto si pripomínali už prví kresťania. V dokumente zo štvrtého storočia s názvom Itinerarium Egeriae (Púť Egerie), ktorý opisuje cestu istej Egerie do Sv. zeme, nachádzame aj zmienky o tom, ako v tom čase slávili Veľkú noc kresťania v Jeruzaleme: Vo štvrtok večer po sv. omši sa všetci ponáhľajú domov najesť, pretože hneď potom všetci idú na Olivovú horu, kde strávia celú noc v modlitbe. Počúvajú rôzne úryvky z evanjelií hovoriacich o Ježišovej modlitbe a zatknutí, zároveň spievajú vhodné žalmy a hymny. Takto sa kresťania už od počiatku spájali s tým, čo zažíval v tú noc Ježiš. Toto nočné bdenie si nemusíme nutne vykonať iba v kostole. Dá sa to urobiť aj doma. Vyhraďte si miesto na modlitbu, nejaký „modlitbový kútik“, kde budete s Ježišom bdieť v čase zajatia v Getsemanskej záhrade. Malo by to byť miesto dobré na utiahnutie sa, modlitbu, nejaký kút izby, ktorým nebudete blokovať bežný chod domácnosti. Môžete tam položiť nejaký obraz modliaceho sa Ježiša. Môžete tam presunúť kvet/kvety, ktoré pestujete doma v kvetináčoch a dať si tam aj sviecu. Do prípravy tohto miesta pokojne zapojte všetkých členov rodiny, podobne ako sa dávate dohromady pri zdobení vianočného stromčeka. Môžete sa tu stretnúť po večeri ako rodina alebo ako jednotlivci. Môžete s Ježišom bdieť celú noc a pripraviť si rozpis na jednotlivé hodiny. Prinesie to iste veľa požehnania celej rodine. Počas tohto bdenia sa môžete modliť hocijaké modlitby. My vám ponúkame na meditáciu úryvky zo Sv. Písma, ktoré vhodne vyjadrujú, čo sa v túto noc stalo a žalmy nás zas vovádzajú do vnútorného prežívania Ježiša. Texty sú usporiadané podľa času, v ktorom je vhodné ich čítať.

VEĽKÝ PIATOK

Na Veľký piatok sa neslávi sv. omša, lebo ju slúži krvavým spôsobom sám Ježiš Kristus na kríži na Golgote. Konajú sa iba obrady – bohoslužba slova, odhaľovanie a poklona krížu, prijatie Eucharistie. Božie Slovo (starozákonné proroctvá a žalmy, evanjeliový opis umučenia – pašie) nám pomáhajú pri „odhaľovaní" kríža. Eucharistia je spásonosným plodom stromu kríža, Kristus sa nám ponúka ako ovocie vykúpenia. V centre pozornosti je však v tento deň Ježiš na kríži – po odhalení a poklone pri obradoch Veľkého piatku až do skončenia dňa Bielej soboty večer – vo všetkých katolíckych kostoloch má výnimočné miesto: stojí v strede s odhalenými oltármi, bez ozdôb a kvetov, len so štyrmi sviecami. Strohosť kostola a odstránenie iných podnetov má pomôcť nášmu sústredeniu sa na kríž a uvažovaniu pri pohľade na znak našej spásy, aby sme pokračovali v „odhaľovaní" tajomstva kríža. Výnimočnosť spočíva v tom, že si pred krížom kľakáme. To, čo ináč patrí len Eucharistii ako vyjadrenie úcty (pokľaknutie, kľačanie), na Veľký piatok patrí krížu – klaniame sa krížu, Kristovi na kríži, a preto by sme mali pokľaknúť pred každým krížom. Pútnička Egeria spomína, že počas Veľkého piatku sa kresťania zhromaždili na mieste, kde bol Ježiš ukrižovaný a postupne v procesii prichádzali, aby si uctili kríž. Potom asi tri hodiny počúvali starozákonné proroctvá o tom, čo všetko má Ježiš vytrpieť a evanjeliá, v ktorých je opísané, čo vytrpel. Potom tí, ktorí vládali, zotrvali na nočnom bdení.

VEĽKÝ PIATOK

Udalosti Veľkého piatku môžeme doma prežívať napr. takto:

– Máme prísny pôst, čím chceme vyjadriť naše uvedomenie si, že Kristus obetoval za nás všetko. Preto sa mu my chceme pripodobniť aspoň tým, že sa zriekneme mäsa a jeme iba 3-krát do dňa. Odporúčame rozšíriť pôst aj na podnety a vnemy, ktoré by nás rozptyľovali: internet, počítačové a iné hry, obrazové médiá, hudbu, televíziu, mobilné aplikácie a pod.
– Pozývame vás pridať sa ráno k modlitbe Cirkvi Ranných chvál a posv. čítania (Liturgia hodín – breviár) s nami ...my v kostole, vy doma...
– Zvlášť v tento deň sa modlíme krížovú cestu – niekedy počas dňa (medzi 9.00 a 15.00).
– Aj dnes odporúčame sledovať TV prenos obradov z Vatikánu, a tak sa spojiť so sv. Otcom Františkom aj s celou Cirkvou.
– Po obradoch popoludní umiestnite kríž na vhodné miesto na modlitbu, napr. tam, kde ste bdeli na Zelený štvrtok, aby ste mohli spoločne alebo individuálne pred krížom pokračovať v „odhaľovaní" kríža. Aby sme pri Ježišovom kríži objavili zmysel našich krížov a odvahu prijať a niesť ich ďalej.

Meditácia pred krížom

V tento deň by sme mali mať pred očami Kristov kríž. Prečo sa na neho máme dívať? Lebo je to naša záchrana. Keď Izraeliti na púšti reptali proti Bohu, začali ich hrýzť jedovaté hady a mnohí zomreli. Boh kázal Mojžišovi urobiť medeného hada. Keď sa naň pohryzení pozreli, ozdraveli. (Nm 21, 9) Museli sa pozrieť na pôvod svojej bolesti a následok svojej neviery. Ak sa chceli oslobodiť od hriechu a Božieho hnevu, museli sa mu pozrieť zoči-voči. Ich reptanie pritiahlo hady a smrť. Keď si to uvedomili a priznali, ozdraveli. Rovnako tak my. Musíme pozerať na kríž, lebo ho spôsobil náš hriech. Musíme si uvedomiť náš hriech a vidieť ho na kríži. To nám prinesie uzdravenie, odpustenie, zmierenie s Bohom. Celá krížová cesta až po kríž nám ukazuje veľkosť našich hriechov a zároveň lásku Boha k nám. Pane Ježišu, za tvoj kríž ti patrí všetka chvála! Kiežby sme sa všetci stali znamením nádeje, odzrkadľujúcim tvoju lásku a vášeň pre duše!

Ďalšie návrhy:

– Od rána až do času popoludňajších obradov si môžete po častiach čítať niektorú z verzií Pašií.
– Môžete si prečítať texty zo Starého zákona, ktoré predpovedajú smrť Pánovho služobníka a odkazujú na Ježišovo utrpenie.
– Dnes môžeme začať deviatnik k Božiemu milosrdenstvu, ktorý skončí pred sviatkom Božieho milosrdenstva

BIELA SOBOTA

Ježiš zomrel na kríži a leží v hrobe. Zdá sa, že všetkému je koniec, chystá sa však začiatok niečoho nového. Ježiš bol pochovaný, akoby úplne vzdialený a neprítomný, no dnes je už s nami. Deň Bielej soboty je pokračovaním veľkopiatkových udalostí. Môžeme aj s Pannou Máriou, v tichu a modlitbe meditovať pred Ježišovým krížom a zároveň očakávať jeho zmŕtvychvstanie.

Bielu sobotu môžeme doma prežívať napr. takto:

– Pozývame vás pridať sa ráno k modlitbe Cirkvi Ranných chvál a posv. čítania.
– Je chvályhodné predĺžiť pôst a ticho aj na sobotný deň, odriekať si nielen jedlo, ale aj všetko, čo by nás rozptyľovalo, aby sme mohli nerušene prežívať vážnosť tohto dňa.
– Počas dňa môžeme uvažovať pred krížom o „Siedmich Ježišových slovách“ z kríža.
– Môžeme pridať aj spomienku na bolesti Panny Márie, prosiť ju o milosť vytrvať v nesení našich krížov, pomodliť sa bolestný ruženec alebo ruženec k Sedembolestnej, litánie k Sedembolestnej.

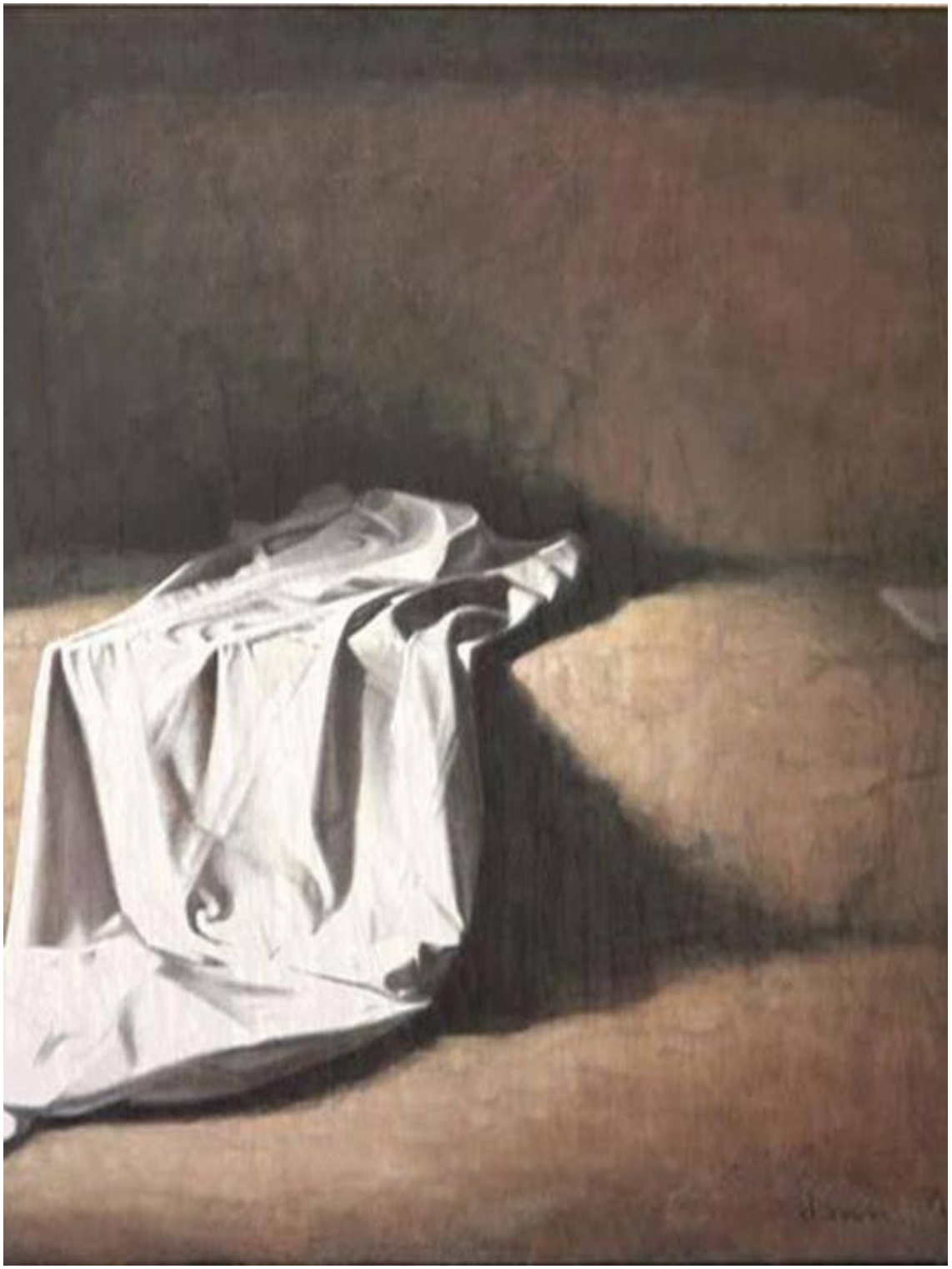

VEĽKONOČNÁ VIGÍLIA

Po skončení dňa soboty, s nástupom tmy, sa začína Veľkonočná vigília, ktorá je vrcholom Veľkonočného Trojdnia. Celá Veľkonočná vigília sa koná v noci. Je to noc očakávania Pána. V tejto noci Cirkev bdie a dramatickými obradmi prežíva liturgiu Kristovho zmŕtvychvstania, víťazstvo svetla nad tmou, vyslobodenie z egyptského zajatia a z otroctva diabla a hriechu. Tajomným spôsobom je prítomná v tejto liturgii Kristova smrť, oslavujeme aj naše vykúpenie získané na kríži. Smrť a zmŕtvychvstanie je prepojené aj v osobách pokrstených. Prvotná Cirkev v túto noc vysluhovala krst. Milosť krstu sa dnes obnoví vo všetkých pokrstených.

Veľkonočnú Vigíliu môžeme doma prežívať napr. takto:

– Liturgiu domácej cirkvi na Veľkonočnú Vigíliu sa môžete spoločne pomodliť vo večernom čase.
– Aj dnes odporúčame sledovať TV prenos obradov Veľkonočnej vigílie z Vatikánu, ktorý bude asi v neskoršom čase, a tak sa spojiť so sv. Otcom Františkom aj s celou Cirkvou.
– Pripravme si sviecu na obrad svetla a na obnovenie krstných sľubov.
– Môžeme si pripraviť aj texty čítaní na bohoslužbu slova.

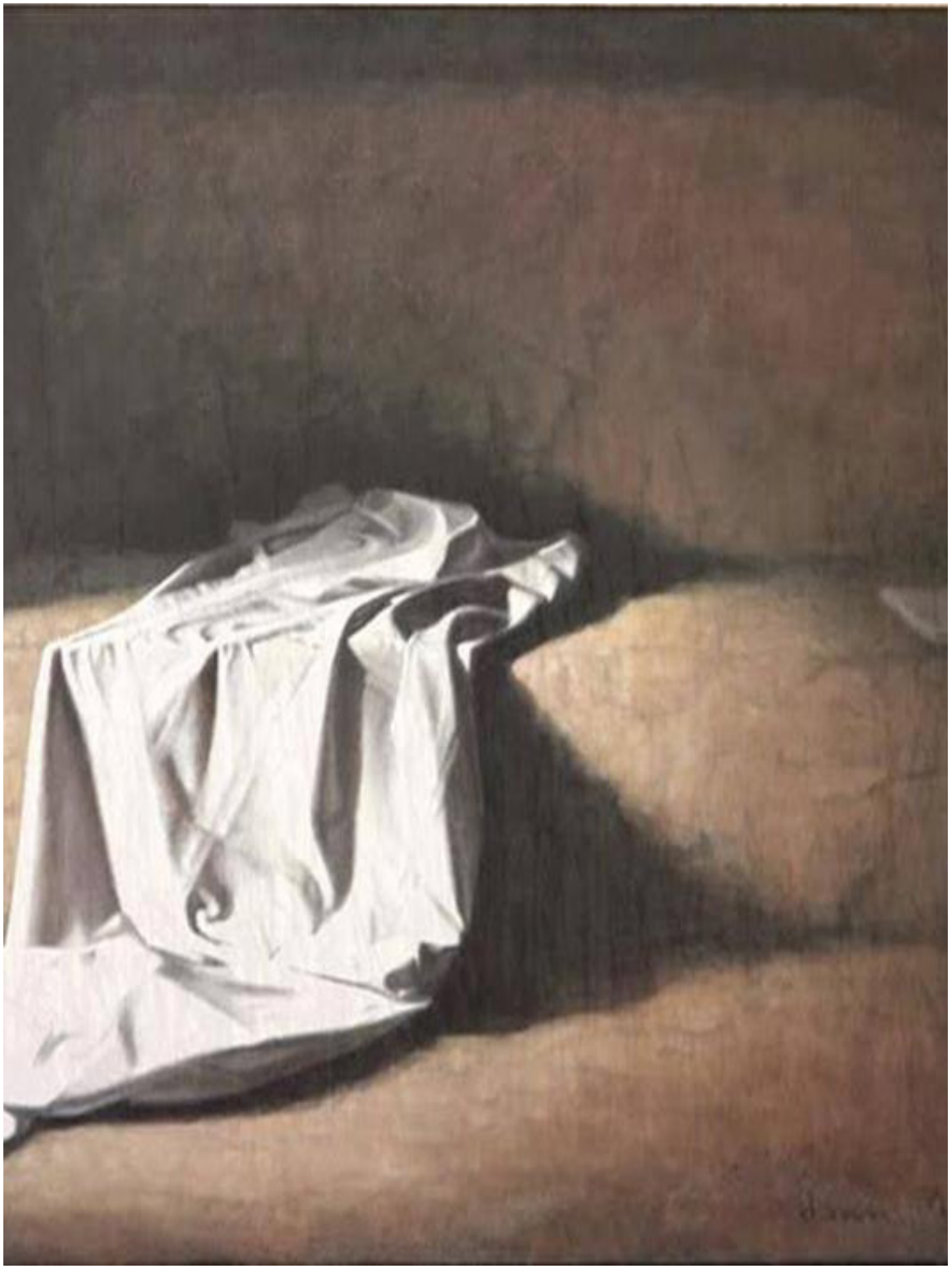

VEĽKONOČNÁ NEDEĽA

Kristovo Veľkonočné tajomstvo je odpoveďou na všetky otázky, s ktorými sa môžeme stretávať v našom vnútri. Pán Ježiš svojím víťazstvom nad smrťou nám hovorí, že cieľom nášho putovania nie je smrť, ale život. Keď slávime toto tajomstvo, dostávame už prvotiny Kristovho definitívneho prechodu k večnému životu. Veľkonočná nedeľa je dňom našej záchrany. Ježiš Kristus vstal zmŕtvych a otvoril nám nebo. Naplno môžeme prežívať radosť z toho, že sme Božie deti a dedičia nebeského kráľovstva. Dnes, hoci v obmedzených podmienkach, sa máme radovať a tešiť. Dnes by sme mali odložiť naše nezhody a hádky, mali by sme prežiť tento deň v radosti a láske, lebo ten, ktorý za nás zomrel a vstal zmŕtvych – Ježiš Kristus – to od nás žiadal, aby sme sa milovali navzájom. Počas celého dňa sa snažme vyjadriť si vzájomnú blízkosť a radosť. Radosť z Pána je našou silou!

Veľkonočnú nedeľu môžeme doma prežívať napr. takto:

– Požívame veľkonočné pokrmy, najčastejšie je zvykom pri spoločných raňajkách.
– Dnes zvlášť odporúčame sledovať TV prenos slávnostnej sv. omše z Vatikánu, a tak sa spojiť so sv. Otcom Františkom aj s celou Cirkvou.
– Liturgiu domácej cirkvi na Veľkonočnú nedeľu sa môžete spoločne pomodliť, podľa odporúčania autora, popoludní.
– Pozývame vás pridať sa popoludní k modlitbe Cirkvi Večerných chvál – vešpier, ktorými končí Veľkonočné Trojdnie.

VEĽKONOČNÁ NEDEĽA

Veľkonočné pokrmy

V Cirkvi sú okrem sviatostí známe aj svätieniny. Nimi sa naznačujú a dosahujú duchovné účinky. Sú zamerané na posvätenie človeka a oslavu Boha. Požehnanie veľkonočných pokrmov (rovnako ako požehnanie ružencov, škapuliarov, obrazov) patrí k svätieninám. Požehnaním zdôrazňujeme vzťah k Bohu a k veciam okolo nás ako k Božím darom. Požehnanie dáva veciam zmysel na základe viery. Takáto chvála Stvoriteľa zahŕňa tiež prosbu o spasitelnú Božiu moc v Ježišovi Kristovi. Prosby sa nikdy netýkajú samotných vecí, ale ľudí, ktorí ich budú užívať, aby im pomáhali nachádzať cestu k Bohu a vidieť láskyplnú Božiu starostlivosť. Žehnanie pokrmov na Veľkú noc súvisí so starou prísnou pôstnou disciplínou. Podľa nej bolo v pôste zakázané požívanie nielen mäsa, ale aj vajec a syra. Tieto dlho odriekané pokrmy boli na Veľkú noc požehnávané pre ich prvé domáce použitie. Požehnanie pokrmov pripomína, že spoločenstvo so zmŕtvychvstalým Kristom pri eucharistickom stole má pokračovať doma hostinou lásky – agapé. Pri požehnaní pokrmov prosíme, aby bol Kristus naším hosťom a spoločníkom nielen pri stole, ale i v živote. Jedlá by sa mali požehnávať v sobotu večer po slávení vigílie alebo v nedeľu ráno, aby rodiny mohli pri spoločných raňajkách požívať už z týchto pokrmov. Nech nám aj tento rok bohatý stôl pripomenie, že Boh je bohatý k nám a chce byť s nami stále.

Zostavili: M. Miškuf kaplán, L. Imrich kaplán, L. Cichý farár – dekan
Rím. kat. farnosť Sabinov, 2020

grafická úprava
Saleziánske dielo na Trnávke

TRNÁVKA
SALEZIÁNSKE DIELO